

Folketingets Kulturdvalg
Christiansborg
1240 København K

Kulturministeren

Kulturministeriet
Nybrogade 2
1203 København K

Tlf : 33 92 33 70
Fax : 33 91 33 88
E-mail : kum@kum.dk
Web : www.kum.dk

2. maj 2013

Folketingets Kulturdvalg har den 17. april 2013, stillet mig følgende spørgsmål, nr. 119 (Alm. del), som jeg hermed skal besvare.

Spørgsmål:

Vil ministeren oplyse: Hvordan NOTA's brugergruppe er afgrænset, hvordan antallet af brugere har udviklet sig over de sidste 10 år, og hvordan brugerne fordeler sig mellem f.eks. blinde/synshandicappede, ordblinde og evt. grupper?

Svar:

Jeg har til brug for besvarelsen indhentet en udtalelse fra Nota:

"Notas brugere er sammensat af fire hovedgrupper; synshandicappede, ordblinde, andre handicap (f.eks. afasi, bevægelseshandicap) og undervisere. Sidstnævnte gruppe har en særlig tilladelse, som specificeres i samarbejdsaftalen mellem Nota, Forlæggerforeningen og de to forfatterforeninger.

Adgang til Notas materiale sker i henhold til § 17 i ophavsretsloven eller i henhold til den ovennævnte samarbejdsaftale. Det forudsættes, at der sker en indmeldelse af brugeren hos Nota, og at brugeren i den forbindelse fremlægger dokumentation for sit handicap eller undervisningsopgave. Brugergrupperne afgrænses efter følgende retningslinjer:

Synshandicappede

Erklæring fra Synscentralen eller læge, som bekræfter, at brugeren har et synshandicap, som medfører, at brugeren ikke kan læse trykt tekst. Alternativt, at brugeren kan fremlægge dokumentation for, at vedkommende er medlem af Dansk Blindesamfund.

Andre handicappede

Dokumentation for at brugeren på grund af handicap ikke kan læse trykt tekst. Denne dokumentation kan bestå af en erklæring fra egen læge eller speciallæge.

Ordblinde

Der findes en række faglige kompetente instanser, som p.t. foretager en kontrol af ordblindes handicap. Kontrollen sker navnlig via kommuner og regioner, som kan delegeres visitationskompetencen til forvaltningen eller skoleledere. Kontrollen sker blandt andet i forbindelse med regionernes og kommunernes specialundervisning af ordblinde. Alle personer, der modtager ordblindeundervisning i henhold til lov om specialundervisning, vil således kunne modtage materiale fra Nota, såfremt de pågældende kan fremlægge dokumentation for, at de er tilmeldt undervisningen. I øvrige tilfælde vil dokumentationen for ordblindhed kunne fremlægges i form af en lægeerklæring.

Undervisere

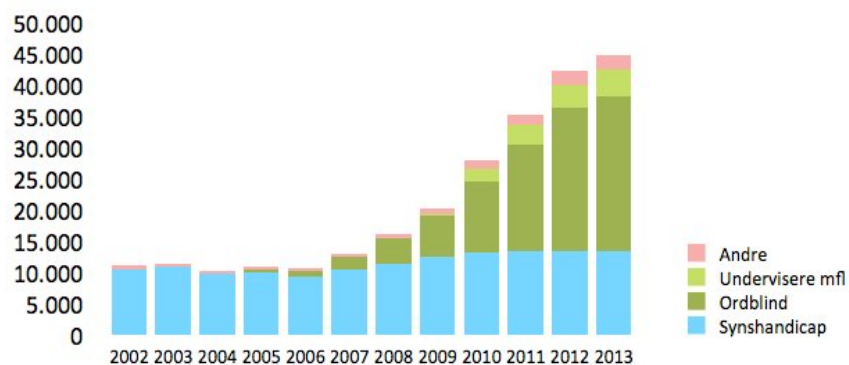
En underviser er en speciallærer, som via sin skoleleder kan dokumentere at varetage undervisning af synshandicappede, andre handicappede og/eller ordblinde. Nota kontrollerer dokumentationen en gang årligt. En underviser kan få adgang til Notas materiale under følgende betingelser: Underviseren skal være indmeldt hos Nota og have modtaget sit eget personlige ID. Materialet sendes til underviserens arbejdsadresse og benyttes udelukkende af underviseren personligt i forbindelse med sin undervisningsforberedelse. Såfremt en underviser beslutter at benytte et bestemt materiale i undervisningen, skal den enkelte bruger selv foretage bestillingen af materialet.

Udvikling

Siden 2005 har det været muligt for ordblinde at få adgang til Notas ydelser på lige fod med andre læsehandicap. Siden da er antallet af ordblinde medlemmer øget betragteligt, således at ordblinde i dag udgør Notas største brugergruppe i forhold til medlemsantal.¹ Antallet af synshandicappede brugere har været stort set uændret gennem de seneste 10 år, mens antallet af indmeldte med andre handicap er svagt stigende. Undervisere er ligeledes i stigning, om end der hvert år udmeldes en del, jf. samarbejdsaftalens krav om kontrol for dokumentation.

¹ Udviklingen tilskrives en kombination af stærkere politisk fokus på læsevanskeligheder, målrettet kommunikation og produktudvikling fra Notas side samt en strømlining i den kommunale og institutionelle håndtering og diagnostik. Ifølge ViHS (Videnscenter for Handicap og Socialpsykiatri, et videnscenter under Socialstyrelsen) antages det, jf. udenlandske undersøgelser, at 2-5 % af befolkningen er ordblinde, alt efter hvor man sætter grænsen for ordblindhed. Antager man, at 4 % af den danske population lider af ordblindhed, er der antageligvis stadig en betydelig gruppe borgere, der ikke er indmeldt på Nota.

Figur 1: Udvikling af Notas brugere fordelt på handicap. I marts 2013 fordeler brugerne sig på synshandicap: 13.440, ordblind: 24.870, undervisere: 4.323 andre handicap: 2.243.

Ser man på faktisk brug af Notas ydelser, har blinde og svagtseende dog stadig den mest højfrekvente brug af Notas ydelser, mens en forholdsvis større gruppe af de ordblinde medlemmer ikke anvender Nota i samme udstrækning. På trods af den store tilstrømning af nye brugergrupper har det været et væsentligt fokusområde for Nota at fastholde det hidtidige serviceniveau overfor synshandicappede brugere, og fortsat øge antal af titler, der stilles til rådighed også for denne brugergruppe.”

Marianne Jelved